

Versiune anonimată

Traducere

C-361/24 – 1

Cauza C-361/24 [Greñiaka]ⁱ

Cererea de decizie preliminară

Data depunerii:

17 mai 2024

Instanța de trimitere:

Oberster Gerichtshof (Austria)

Data deciziei de trimitere:

26 aprilie 2024

Recurent:

RX

Intimați:

FZ

VT

[*omissis*]

În cauza privind minorii FZ și VT, [*omissis*] ambii reprezentati de mamă [*omissis*], având ca obiect pensia de întreținere provizorie în conformitate cu articolul 382 punctul 8 litera (a) din Exekutionsordnung (Codul privind procedurile de punere în executare, denumit în continuare „EO”), în recursul introdus de tatăl RX [*omissis*] împotriva ordonanței din 14 iunie 2023, pronunțată în cauza nr. 42 R 11/23p-41 de Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Tribunalul Regional Civil din Viena), în calitate de instanță de apel, prin care a fost confirmată ordonanța dată de Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

Districtual din Viena Centru) la 19 septembrie 2022 în cauza nr. 83 Pu 137/21y-31, Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria) [*omissis*] dă următoarea

Ordonanță:

I. Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene în temeiul articolului 267 TFUE următoarele întrebări în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare:

1) Articolul 12 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (denumit în continuare „Regulamentul nr. 4/2009”) trebuie interpretat în sensul că sunt pendinte două proceduri „între aceleași părți” în cazul în care în una dintre proceduri minorii invocă împotriva tatălui dreptul la plata pensiei de întreținere curente, iar în cealaltă procedură tatăl solicită, pe lângă desfacerea căsătoriei încheiate cu mama minorilor, și stabilirea obligației sale de întreținere a minorilor, deși minorii nu au în procedura de divorț nici calitatea de reclamant, nici calitatea de pârâți?

2a) Articolul 12 din Regulamentul nr. 4/2009 trebuie interpretat în sensul că procedurile în curs de desfășurare „au același obiect și aceeași cauză” atunci când în una dintre proceduri minorii invocă imediat dreptul la pensia de întreținere curentă, iar în cealaltă procedură tatăl solicită, pe lângă desfacerea căsătoriei încheiate cu mama, și stabilirea obligației sale de a plăti întreținere curentă minorilor ca o consecință a divorțului, cu alte cuvinte pentru o perioadă viitoare al cărei început nu este încă previzibil?

2b) Pentru această apreciere este relevant dacă pensia de întreținere curentă solicitată de minori încetează în mod formal la finalizarea procedurii de divorț?

2c) Răspunsul la întrebările 2a) și 2b) este diferit în cazul în care minorii solicită pensia de întreținere curentă sub forma unei măsuri provizorii?

2d) Situația este diferită dacă suprapunerea perioadelor este exclusă deja după formularea cererii sau dacă este doar improbabilă în practică, deoarece dreptul la pensia de întreținere acordat provizoriu în Austria este limitat în timp de finalizarea unei proceduri (pe fond) în Austria privind obligația de întreținere care a fost suspendată până la pronunțarea deciziei privind competența în procedura de divorț din Polonia?

3) Articolul 14 din Regulamentul nr. 4/2009 trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care o procedură principală este pendinte, reclamantul poate introduce o cerere de măsuri asigurătorii în temeiul articolului 14 la oricare dintre instanțele prevăzute la articolul 3 și următoarele din regulament, deși nu mai poate sesiza aceste instanțe cu o (altă) procedură principală, întrucât a fost inițiată deja o procedură principală și există litispendență în sensul articolului 12?

4) În cazul unui răspuns negativ la a treia întrebare: articolul 14 din Regulamentul nr. 4/2009 trebuie interpretat în sensul că reclamantul poate introduce o cerere de măsuri asigurătorii în conformitate cu articolul 14 și la instanța deja sesizată cu o procedură principală, dar care a suspendat în prezent procedura ca urmare a inițierii anterior a unei proceduri principale și a litispendenței care rezultă astfel în sensul articolului 12?

5) În cazul unui răspuns negativ la a treia întrebare: articolul 14 din Regulamentul nr. 4/2009 trebuie interpretat în sensul că măsurile provizorii, inclusiv măsurile asigurătorii, pot fi solicitate la o instanță competentă în temeiul normelor naționale numai în cazul în care există o legătură reală între măsura solicitată și competența teritorială în sensul jurisprudenței rezultate din cauza C-391/95, van Uden, și din cauza C-125/79, Denilauler/S. N. C. Couchet Frères?

În cazul unui răspuns afirmativ, pentru a stabili legătura reală pot fi avute în vedere și alte criterii decât executarea silită care poate avea un rezultat pozitiv în acest stat membru (în speță, în special domiciliul minorului reclamant, existența unei proceduri principale suspendate din cauza cererii [pentru pensie de întreținere] formulate de minor, domiciliul pârâtului la momentul deschiderii procedurii principale suspendate din cauza cererii [pentru pensie de întreținere] formulate de minor)?

6) În cazul unui răspuns negativ la a treia întrebare: articolul 5 din Regulamentul nr. 4/2009 trebuie interpretat în sensul că înfățișarea tatălui într-o procedură privind pensia de întreținere provizorie pentru soț determină și înfățișarea în procedura privind pensia de întreținere provizorie pentru copil, în cazul în care toate cererile de întreținere au ca temei părăsirea familiei de către tată/soț și fac obiectul procedurii de divorț care determină litispendența, dar măsurile asigurătorii privind întreținerea trebuie, potrivit dreptului național, să fie invocate în proceduri de natură diferită?

III. [omissis] [Suspendarea procedurii]

Motivare:

Cu privire la punctul I. Cererea de decizie preliminară:

A. Situația de fapt din procedura principală:

- 1 Părinții celor doi minori sunt căsătoriți, dar trăiesc separați în fapt. Toate părțile sunt cetățeni polonezi și au avut ultima reședință comună în Viena, unde minorii s-au și născut. Obligația de întreținere a tatălui față de cei doi minori nu a fost stabilită până acum pe cale judecătorească.
- 2 Minorii, reprezentați de mama lor, au solicitat la 24 august 2021, în procedura necontencioasă cu numărul 83 Pu 137/21y de pe rolul Bezirksgericht Innere Stadt

Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru), obligarea tatălui lor la plata lunară a unei pensii de întreținere începând cu 1 august 2021. El s-a mutat la mijlocul lunii mai 2021 din locuința comună a familiei și nu plătește regulat pensie de întreținere.

- 3 În replică, tatăl a arătat că locuiește în continuare în Viena și după ce s-a mutat, însă a formulat deja la 4 august 2021 o cerere de divorț la Tribunalul Regional din Cracovia, Polonia, în dosarul XI C 2299/21, care are ca obiect și stabilirea pensiei de întreținere datorate mamei și celor doi minori. Competența internațională a Tribunalului Regional din Cracovia pentru procedura divorțului se întemeiază pe cetățenia comună a soților în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (denumit în continuare „Regulamentul nr. 2201/2003”). Întrucât există litispendență în sensul articolului 12 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4/2009, Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru) trebuie să își decline competența în favoarea Tribunalului Regional din Cracovia și să respingă cererea de pensie de întreținere pentru minori și, în subsidiar, să suspende procedura pentru conexitate în conformitate cu articolul 13 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 4/2009, până la pronunțarea deciziei definitive cu privire la competență de către Tribunalul Regional din Cracovia.
- 4 Mama a formulat de asemenea cerere de divorț la 14 septembrie 2021, însă la Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru), în cauza civilă cu numărul 83 C 34/21w. Cererea a fost notificată pârâtului la 29 septembrie 2021.
- 5 Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru) a suspendat, prin ordonanța din 25 octombrie 2021, procedura privind cererea de pensie de întreținere pentru minori în cauza 83 Pu 137/21y și, prin ordonanța din 1 martie 2022, a suspendat procedura privind divorțul părinților în cauza 83 C 34/21w, în conformitate cu articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009, până la clarificarea competenței primei instanțe sesizate – Tribunalul Regional din Cracovia.
- 6 Nu se cunoaște până acum dacă Tribunalul Regional din Cracovia s-a pronunțat asupra competenței; la 15 noiembrie 2023, în Austria s-a primit o cerere a Tribunalului Regional din Cracovia prin care acesta a solicitat informații privind stadiul procedurii de divorț din Austria.

B. Concluziile părților și procedura desfășurată până în prezent cu privire la pensia de întreținere provizorie a minorilor:

- 7 La 14 aprilie 2022, minorii, reprezentați din nou de mamă, au solicitat Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru), în procedura necontencioasă privind pensia de întreținere în cauza 83 Pu 137/21y, obligarea tatălui lor, în conformitate cu articolul 382 alineatul (1) punctul 8 litera

- (a) din EO, la plata unei pensii de întreținere **provizorie** în cuantum de 650 de euro pentru fiecare copil, începând de la data de 1 mai 2022.
- 8 Tatăl susține că prima instanță nu este competentă internațional să stabilească pensia de întreținere provizorie. Competența internațională pentru luarea măsurilor provizorii, în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul nr. 4/2009, revine instanței de la locul unde se pronunță hotărârea pe fond, așadar, în speță, în Cracovia. El arată că competența nu rezultă nici din dreptul austriac: articolul 387 alineatul (1) din EO se referă numai la instanțele naționale, articolul 387 alineatul (2) din EO trimite la instanța de executare, așadar, în speță, la instanța de la domiciliul tatălui (situat în prezent) în Varșovia. Cererea minorilor constituie un abuz de drept, deoarece tatăl s-a întors din Viena în Polonia în ianuarie 2022, însă mama a decis în secret și unilateral să rămână cu minorii în Austria. În plus, întreținerea solicitată depășește posibilitățile financiare ale tatălui.
- 9 Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru), în calitate de primă instanță, și Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Tribunalul Regional Civil din Viena), în calitate de instanță de apel, au decis: 1. Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru) este competent, în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 4/2009, să judece cererea de pensie de întreținere provizorie a minorilor; 2. tatăl este obligat să plătească lunar întreținere provizorie în cuantum de 365 de euro pentru fiecare copil începând cu 1 mai 2022 și până la finalizarea procedurii privind cererea de întreținere în cauza 83 Pu 137/21y, deschisă prin cererea din 24 august 2021, introdusă la Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru); și au respins plata suplimentară a 265 de euro pentru fiecare copil. Suspendarea procedurii principale în cauza 83 Pu 137/21y nu exclude luarea unei măsuri provizorii de către instanța de la reședința obișnuită a minorilor [articolul 14 coroborat cu articolul 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009]. Nu există nici măcar indicii care să susțină comportamentul abuziv al minorilor (și nici al mamei lor). Având în vedere venitul constat și celelalte obligații de întreținere ale tatălui, minorii au dreptul la 11 % din venitul ce poate fi luat în considerare.
- 10 Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Tribunalul Regional Civil din Viena) a încuviințat dreptul de a formula recurs la Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă) în considerarea faptului că nu există o jurisprudență a instanței supreme privind luarea unei măsuri provizorii în procedura privind întreținerea copilului după suspendarea procedurii privind întreținerea în conformitate cu articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009.
- 11 Tatăl, prin recursul formulat la Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă), în calitate de instanță de ultim grad, solicită anularea hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei spre rejudecare la prima instanță; în subsidiar, solicită respingerea cererii minorilor pe motiv de necompetență; în subsidiar, solicită anularea ordonanței date de instanța de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare la prima instanță. În plus, el îndeamnă instanța să adreseze Curții de Justiție a Uniunii Europene o cerere de decizie preliminară privind competența internațională.

- 12 Cererea introdusă concomitent de tată de suspendare sau de amânare a executării ordonanței de stabilire a pensiei de întreținere provizorii a fost respinsă de Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru) competent, astfel încât măsura provizorie luată cu privire la pensia de întreținere a miorilor este actualmente executabilă.
- 13 Minorii solicită Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă) să respingă recursul ca neîntemeiat sau ca nefondat.

C. Dispoziții de drept relevante

- 14 1. Articolul 3 din Regulamentul nr. 4/2009 prevede:

Dispoziții generale

Are competența de a hotărî în materie de obligații de întreținere în statele membre:

(a) instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a pârâtului; sau

(b) instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a creditorului; sau

(c) instanța judecătorească competentă în temeiul legii forului într-o acțiune privind starea persoanei în cazul în care cererea cu privire la o obligație de întreținere este accesorie respectivei acțiuni, cu excepția cazurilor în care respectiva competență se întemeiază exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți;

sau

(d) instanța judecătorească competentă în temeiul legii forului într-o acțiune privind răspunderea părintească atunci când cererea cu privire la o obligație de întreținere este accesorie respectivei acțiuni, cu excepția cazurilor în care respectiva competență se întemeiază numai pe cetățenia uneia dintre părți.

- 15 2. Articolul 5 din Regulamentul nr. 4/2009 prevede:

Competență întemeiată pe înfățișarea pârâtului

Cu excepția cazurilor în care competența este determinată de alte dispoziții ale prezentului regulament, instanța din statul membru în fața căreia se înfățișează pârâtul este competentă. Prezenta dispoziție nu se aplică dacă înfățișarea are drept scop contestarea competenței.

- 16 3. Articolul 12 din Regulamentul nr. 4/2009 prevede:

Litispendență

(1) În cazul în care cereri având același obiect și aceeași cauză, între aceleași părți, sunt introduse înaintea unor instanțe din state membre diferite, instanța sesizată ulterior suspendă din oficiu acțiunea până în momentul în care se stabilește competența primei instanțe sesizate.

(2) În cazul în care se stabilește competența primei instanțe sesizate, oricare instanță în afara celei sesizate inițial își declină competența în favoarea acesteia.

- 17 4. Articolul 14 din Regulamentul nr. 4/2009 prevede:

Măsuri provizorii și asigurătorii

Măsurile provizorii sau asigurătorii prevăzute de legea unui stat membru pot fi solicitate instanțelor statului în cauză chiar în cazul în care, în temeiul prezentului regulament, instanțele dintr-un alt stat membru sunt competente să judece cauza pe fond.

- 18 5. Articolul 382 punctul 8 litera a) din EO [Exekutionsordnung (Codul privind procedurile de punere în executare)] austriac prevede:

Măsuri asigurătorii

Articolul 382 Măsurile asigurătorii pe care instanța le poate dispune la cerere, în funcție de scopul urmărit în cauză, sunt în special:

[...]

8. a) stabilirea provizorie a întreținerii datorate de soț sau de fostul soț celuilalt soț ori de un părinte copilului său în cadrul unei proceduri privind plata întreținerii; în cazul în care este vorba despre obligația de întreținere a tatălui unui copil din afara căsătoriei prevederea se aplică numai dacă paternitatea a fost stabilită; în cazul întreținerii datorate soțului sau unui copil din căsătorie este suficient să existe o legătură cu o procedură de divorț sau de anulare a căsătoriei.

- 19 6. Articolul 387 din EO prevede:

Competența

(1) Dacă prezenta lege nu prevede altfel, instanța competentă să încuviințeze măsurile provizorii, să ia măsurile necesare în vederea punerii în aplicare a acestora și să soluționeze celelalte cereri sau să organizeze ședințe de judecată determinate de asemenea măsuri este instanța care, la data primei cereri, judecă cauza pe fond sau în fața căreia se desfășoară procedura de executare în legătură cu care trebuie să se dispună o măsură.

(2) În cazul în care asemenea măsuri sunt solicitate înainte de începerea procesului sau după soluționarea definitivă a cauzei, dar anterior începerii executării, competența pentru încuviințările, dispozițiile, cererile și ședințele

menționate revine *Bezirksgericht (Tribunalul Districtual)* care are competență generală pentru adversarul părții vulnerabile la momentul introducerii primei cereri, iar dacă niciuna dintre instanțele din țară nu sunt competente, competența revine *Bezirksgericht (Tribunalul Districtual)* din țară competent să judece cauza în considerarea căreia trebuie luată o măsură sau în a cărui rază de competență își are domiciliul, sediul sau reședința terțul poprit ori în a cărui rază de competență trebuie să se îndeplinească actul necesar pentru punerea în executare a măsurii provizorii.

(3) Prin derogare de la alineatul (2), și în aceste cazuri este competentă instanța căreia i-ar reveni competența de judecată pe fond, în cazul în care este vorba despre măsurile provizorii prevăzute la articolul 382 punctul 8 [observație: adică pentru întreținerea provizorie] sau despre asemenea măsuri în contextul concurenței neloiale potrivit *Urheberrechtsgesetz (Legea privind drepturile de autor)* sau potrivit articolelor 28-30 din *Konsumentenschutzgesetz (Legea privind protecția consumatorilor)*.

(4) [...]

D. Motivarea cererii de decizie preliminară adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene

1. Aplicarea Regulamentului nr. 4/2009

- 20 **1.1.** Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (articolul 76 din Regulamentul nr. 4/2009) este aplicabil de la data de 18 iunie 2011.
- 21 Austria și Polonia sunt state membre cărora li se aplică acest regulament, astfel încât, potrivit articolului 69 alineatul (2) din acesta, el are prioritate asupra convențiilor și acordurilor bilaterale și multilaterale.
- 22 **1.2.** Domeniul de aplicare material al Regulamentului nr. 4/2009 cuprinde toate obligațiile de întreținere „care decurg dintr-o relație de familie, rudenie, căsătorie sau alianță” [articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009], prin urmare, și obligația de întreținere în bani în sarcina tatălui.
- 23 **1.3.** Potrivit articolului 75 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009, regulamentul se aplică în cazul tuturor acțiunilor judiciare introduse după data de 18 iunie 2011.

2. Cu privire la prima întrebare: identitatea de părți

- 24 **2.1.** Tatăl-reclamant a introdus la Tribunalul Regional din Cracovia o cerere de divorț împotriva mamei-pârâte. Minorii beneficiari ai întreținerii nu sunt părți în procedura de divorț dintre părinții lor de la instanța din Polonia, însă, prin cererea

de divorț formulată, tatăl a solicitat și stabilirea pensiei de întreținere pentru copiii săi.

- 25 **2.2.** Formularea „*între aceleași părți*” de la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009 trebuie să fie interpretată în mod autonom doar în raport cu regulamentul. Potrivit jurisprudenței Curții cu privire la conținutul articolului 21 din Convenției de la Bruxelles din 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, identitatea de părți trebuie reținută prin excepție atunci când, deși părțile din litigiu nu sunt identice, interesele părților privind obiectul a două litigii coincid în așa măsură încât hotărârea pronunțată în favoarea sau împotriva uneia dintre părți are autoritate de lucru judecat în raport cu cealaltă parte (Hotărârea Curții în cauza Drouot/CMII, C-351/96, punctul 19).
- 26 **2.3.** Pentru acest motiv, în doctrină se consideră că trebuie să se rețină identitatea de părți în procedura privind pensia de întreținere și atunci când copilul este parte într-una din proceduri, iar în cealaltă procedură, unul dintre părinți este reprezentantul copilului în proces (cu alte cuvinte, exercită în nume propriu drepturile copilului), în măsura în care hotărârea produce efecte pentru și împotriva copilului [(Andrae, în Rauscher, *EuZPR/EuIPR*⁴ IV [2010], art. 12 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 4; Fuchs, în Gitschthaler, *Internationales Familienrecht* [2019], art. 12 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 10; Weber, în Mayr, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], punctul 6.239; Reuß, în Geimer/Schütze, *Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen* [ediția a 66-a, ianuarie 2023], art. 12 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 8; Lipp, în MKFamFG [2019] art. 12 EG-UntVO, punctul 8).
- 27 **2.4.** Pentru acest motiv, Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă) a adresat deja la 6 iunie 2013 o cerere de decizie preliminară în cauza 6 Ob 240/12f - pe rolul național - sau cauza Nagy, C-442/13 - pe rolul Curții. Camera a VI-a a retras această cerere prin ordonanța din 25 mai 2014, după ce instanța din Ungaria a dispus încetarea procedurii divorțului, care a avut ca obiect și pensia de întreținere a copilului, la cererea tatălui, din 28 martie 2014 (a se vedea cauza 6 Ob 99/14y).
- 28 **2.5.** Chestiunea dacă articolul 12 din Regulamentul nr. 4/2009 este aplicabil în cazul în care tatăl solicită, în cadrul unei proceduri de divorț pendinte, stabilirea obligației de întreținere datorată copilului și copilul invocă într-o altă procedură dreptul la întreținere din partea tatălui, nu este, așadar, tranșată încă în mod clar în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

3. Cu privire la a doua întrebare: identitatea de obiect și de cauză

- 29 **3.1.** În procedura din Polonia, tatăl solicită desfacerea căsătoriei și stabilirea locului de reședință al copiilor, precum și cuantumul obligației sale de întreținere. Obiectul procedurii din Polonia pare astfel a fi (numai) dreptul la întreținere al minorilor după desfacerea în viitor a căsătoriei părinților.

- 30 În procedura din Austria, minorii au solicitat inițial obligarea tatălui la plata lunară a pensiei de întreținere începând cu 1 august 2021. După suspendarea acestei proceduri în conformitate cu articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009, ei solicită în prezent obligarea tatălui, printr-o hotărâre de măsuri provizorii, la plata unei pensii de întreținere provizorii începând cu 1 mai 2022. Potrivit hotărârii de măsuri provizorii pronunțate, această obligație subzistă până la finalizarea procedurii privind pensia de întreținere desfășurată în Austria.
- 31 **3.2.** Curtea de Justiție a Uniunii Europene stabilește identitatea de obiect și de cauză printr-o interpretare autonomă a regulamentului luând în considerare obiectul reglementării (a se vedea Hotărârea Gubisch Maschinenfabrik/Palumbo, 144/86, punctul 11, și Hotărârea The Tatro/The Maciej Rataj, C-406/92, punctul 30). Ea consideră că există identitate atunci când obiectul și cauza acțiunilor sau al cererilor introductive de instanță sunt identice (a se vedea RS0118405). Prin „obiect” se înțelege scopul acțiunii sau al cererii introductive de instanță, el cuprinzând și chestiuni preliminare care se vor regăsi ulterior în motivele pe care se întemeiază hotărârea (Hotărârea Gubisch Maschinenfabrik/Palumbo, 144/86, punctul 16). Prin noțiunea de „cauză”, Curtea înțelege situația de fapt și normele care susțin dreptul invocat (Hotărârea The Tatro/The Maciej Rataj, C-406/92, punctul 39). În acest context, prin „norme” nu se înțelege însă dispoziția concretă de drept material aplicabil, ci, dimpotrivă, chestiunea de drept care trebuie tranșată ((Fuchs, în Gitschthaler, Internationales Familienrecht [2019] art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 11 și referințele citate).
- 32 Spre deosebire de relația dintre soți, relația dintre copii și părinți nu se modifică fundamental prin divorțul părinților. Stabilirea întreținerii copiilor în sarcina părintelui care nu prestează întreținere în natură prin îngrijirea copilului în locuința sa are astfel drept scop asigurarea celor necesare subzistenței copilului. „Cauza” drepturilor la întreținere ale minorilor din procedurile desfășurate la Tribunalul Regional din Cracovia și la Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru) o constituie, așadar, aceeași situație de fapt, cu alte cuvinte aceeași relație de întreținere ce rezultă dintr-un raport concret de dreptul familiei.
- 33 **3.3.** Cu toate acestea, în special în cazul litigiilor privind obligația de întreținere, se consideră că perioada pentru care se cere pensie de întreținere este un criteriu esențial pentru determinarea identității obiectului litigiului. Problema fundamentală într-un litigiu privind întreținerea o constituie astfel aspectele dacă, în ce quantum și pentru ce perioadă de timp o parte datorează întreținere celeilalte părți (a se vedea RS0118405 [T2] cu privire la așa-numita „teorie sau teză a punctului central”).
- 34 Așa fiind, în doctrină se consideră că poate exista litispendență numai dacă perioadele de întreținere din cele două proceduri se suprapun (Fuchs, în Gitschthaler, Internationales Familienrecht [2019] art. 12 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 14; Fucik, în Fasching/Konecny³ [2010] art. 12 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 2; Lipp, în MKFamF [2019] art. 12 EG-UntVO, punctul 9;

- Andrae, în Rauscher, EuZPR/EuIPR⁴ IV [2010] art. 12 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 7). În opinia lui Lipp, întreținerea în cazul separării soților se poate diferenția de exemplu de întreținerea datorată între soți după divorț, fără a fi necesară recurgerea problematică la temeiul său de drept material (Lipp, în MKFamFG [2019] art. 12 EG-UntVO, punctul 9).
- 35 Weber pornește în schimb de la identitatea de obiect și de cauză și atunci când copilul invocă împotriva tatălui într-una dintre proceduri dreptul la întreținere pentru trecut și la întreținere curentă, iar tatăl solicită într-o procedură de divorț stabilirea obligației sale de întreținere față de copil și prestațiile față de mamă în perioada ulterioară divorțului (Weber, în Mayr, Europäisches Zivilverfahrensrecht² [2023], punctul 6.243).
- 36 **3.4.** Întrebarea 2 a), și anume dacă și în ce măsură se poate considera că există litispendență în sensul articolului 12 din Regulamentul nr. 4/2009 atunci când tatăl solicită în procedura de divorț pendinte stabilirea obligației sale de întreținere față de copil ca o consecință a divorțului, iar copilul solicită tatălui într-o altă procedură prestații de întreținere curentă nu a fost tranșată până acum în mod neechivoc în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 37 **3.5.** În plus, se adresează întrebarea 2 b), respectiv care este în acest context relevanța formulării de către copil a cererii de întreținere – de exemplu, când aceasta nu este formulată în mod expres în sensul că solicită prestații de întreținere curentă numai până la finalizarea procedurii privind divorțul părinților.
- 38 **3.6.** În doctrina germană se consideră că normele privind coordonarea procedurilor (articolele 12 și 13 din Regulamentul nr. 4/2009) vizează numai raportul dintre procedurile de fond. Nu este avut în vedere însă raportul dintre o procedură de fond și o procedură de măsuri provizorii (Weber, în Mayr, Europäisches Zivilverfahrensrecht² [2023], punctul 6.235; Andrae, în Rauscher, EuZPR/EuIPR⁴ IV [2010] art. 12 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 8; Hausmann, în Hausmann, Internationales und Europäisches Familienrecht³ [2024] C. Unterhaltssachen, punctul 281).
- 39 Această opinie corespunde și jurisprudenței și doctrinei privind [omissis] Regulamentul Bruxelles Ia și Regulamentul Bruxelles I care i-a precedat (Geimer, în Geimer/Schütze, Europäisches Zivilverfahrensrecht⁴ [2020] art. 29 EuGVVO, punctul 76 și urm. și referințele citate; Gottwald, în MüKommZPO⁶ art. 29 Regulamentul Bruxelles Ia, punctul 17; Wallner-Friedl, în Czernich/Kodek/Mayr⁴, art. 29 EuGVVO 2012, punctele 19, 28; cauzele Ob 118/06s [punctul 4.1] și 4 Ob 273/01b), precum și dispozițiile echivalente din celelalte regulamente (de exemplu, articolul 17 din Regulamentul (UE) 2016/1103: Gottwald, în MüKommBGB⁹, art. 17 EuGüVO, punctul 6; Weber, în Gitschthaler, IFR, art. 17 EuEhegüterVO, punctul 8).
- 40 Potrivit acestei opinii, o procedură de măsuri provizorii nu împiedică – nici în cazul în care este vorba despre o cerere de ordonanță de plată a prestației –

deschiderea procedurii pe fond într-un alt stat membru și invers (Hausmann, în Hausmann, Internationales und Europäisches Familienrecht³ [2024] C. Unterhaltssachen, punctul 281).

- 41 Prin această opinie, se garantează de asemenea că minorii își pot asigura subzistența în orice caz prin formularea unei cereri în statul lor de reședință dacă (cum se întâmplă în speță de mai mulți ani) nu se cunoaște încă nicio decizie privind competența pronunțată de prima instanță sesizată pe fond.
- 42 La întrebarea 2c), respectiv dacă jurisprudența existentă în legătură cu alte regulamente, referitoare la neaplicarea normelor de coordonare a procedurilor în cazul raportului dintre procedura de fond și procedura de măsuri provizorii, este valabilă și pentru Regulamentul nr. 4/2009 nu s-a răspuns încă în mod neechivoc în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 43 **3.7.** În speță, există în plus particularitatea că, deși plata pensiei de întreținere provizorii stabilite de instanțele austriece încetează la finalizarea procedurii din Austria privind întreținerea, ea nu are legătură cu stabilirea întreținerii în procedura de divorț din Polonia. Dacă Tribunalul Regional din Cracovia nu se pronunță cu privire la competență înainte de a soluționa în mod definitiv problema întreținerii minorilor sau dacă Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru) nu află despre o decizie privind competența pronunțată deja de mult timp, procedura privind întreținerea minorilor în cauza 83 Pu 137/21y va rămâne pendinte în Austria și se menține obligația de plată a întreținerii provizorii. Astfel, este posibil să se ajungă la o suprapunere temporală a întreținerii provizorii stabilite de instanțele austriece și o întreținere stabilită ca o consecință a divorțului din procedura din Polonia.
- 44 În aceste condiții se adresează întrebarea 2d) privind identitatea de obiect și de cauză determinată de posibila suprapunere temporală a întreținerii provizorii acordate minorilor în Austria și întreținerea acordată minorilor în Polonia ca o consecință a divorțului; nici la această întrebare nu s-a răspuns încă în mod neechivoc în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

4. Cu privire la a treia întrebare: există o competență internațională pentru încuviințarea măsurilor provizorii în temeiul articolului 14 coroborat cu competența fictivă prevăzută la articolul 3 din Regulamentul nr. 4/2009?

- 45 **4.1.** Potrivit susținerilor sale, tatăl s-a întors în Polonia în ianuarie 2022. Astfel, la momentul introducerii cererii de întreținere provizorie la 14 aprilie 2022, minorii, dar nu și tatăl, aveau domiciliu în raza de competență a Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru).
- 46 **4.2.** Articolul 14 din Regulamentul nr. 4/2009 instituie o excepție de la sistemul european de competențe (stabilit în mod definitiv) în materie de obligații de întreținere. În pofida competenței derogatorii prevăzute la articolul 3 și următoarele din Regulamentul nr. 4/2009, pe lângă instanța de fond sunt

- competente să ia măsuri provizorii, în calitate de instanțe competente pentru încuviințarea măsurilor provizorii, și instanțele din alte state membre potrivit dispozițiilor procesuale naționale care le sunt aplicabile (sistem de competențe binar). Prin urmare, petentul are dreptul să aleagă între competența accesorie a instanței de fond prevăzută de Regulamentul nr. 4/2009 și instanța competentă pentru încuviințarea măsurilor provizorii (a se vedea Weber, în Mayr, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], punctul 6.262).
- 47 **4.3.** În doctrină sunt susținute însă opinii diferite în legătură cu aspectul dacă astfel pot fi sesizate pentru luarea măsurilor provizorii toate instanțele menționate la articolul 3 și următoarele din Regulamentul nr. 4/2009 sau numai cele competente în temeiul dreptului național.
- 48 Unii autori consideră că competența internațională pentru măsuri provizorii nu se mai poate întemeia pe articolul 3 și următoarele din Regulamentul nr. 4/2009 dacă, la momentul solicitării lor, este deja pendinte o procedură pe fond în fața unei instanței dintr-un stat membru în conformitate cu Regulamentul nr. 4/2009. În acest caz, procedura dintr-un alt stat membru ar încălca astfel interdicția litispendenței în sensul articolului 12 din Regulamentul nr. 4/2009, astfel încât competența altor instanțe pentru luarea măsurilor provizorii se mai poate întemeia numai pe *lex fori*, cu alte cuvinte pe legea națională (Fuchs, în Gitschthaler, *Internationales Familienrecht* [2019] art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 2 cu trimitere la Andrae, în Rauscher, *EuZPR/EuIPR*⁴ IV [2010] art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 11; Reuß, în Geimer/Schütze, *Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen* [66. EL Jan 2023], art. 12 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 8; Sieghörtner, în Hahne/Schlögel/Schlünder, *BeckOKFamG*⁴⁹ [2024] art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 5).
- 49 Dimpotrivă, alți autori consideră că instanțele menționate la articolul 3 și următoarele din Regulamentul nr. 4/2009 sunt competente să ia măsuri provizorii și după introducerea cererii principale (Weber, în Mayr, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], punctul 6.267; Henrich în Born, *Unterhaltsrecht* [64. EL Okt 2023] capitolul 33, punctul 2; Hausmann, în Hausmann, *Internationales und Europäisches Familienrecht*³ [2024] C. *Unterhaltssachen*, punctul 3 12; Lipp, în *MKFamFG* [2019] art. 14 EG-UntVO, punctul 11). Așadar, este de asemenea posibil ca creditorul întreținerii să introducă cererea de măsuri provizorii la instanța de la reședința sa obișnuită și cererea principală la instanța de la reședința obișnuită a debitorului întreținerii. Acest lucru este valabil nu doar în cazul măsurilor asigurătorii, ci și al plății prestațiilor, chiar dacă debitorul întreținerii riscă să fie pronunțate împotriva sa două hotărâri în același moment (Weber, în Mayr, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], punctul 6.267).
- 50 În concret, Henrich de exemplu construiește următorul scenariu: de pildă, soția, care este cetățean german și care a locuit cu soțul său, cetățean austriac, în Austria, se întoarce în Germania, iar soțul introduce apoi o cerere de divorț în Austria, soția poate solicita plata întreținerii provizorii nu numai în procedura de divorț pendinte în Austria [competența instanțelor austriece de a se pronunța

asupra dreptului la întreținere rezultă din articolul 3 litera (c) din Regulamentul nr. 4/2009 coroborat cu articolul 3 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță din Regulamentul Bruxelles IIb)], ci și în Germania în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul nr. 4/2009. Competența instanțelor germane necesară pentru luarea măsurilor provizorii rezultă din articolul 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009 și instanțele germane ar fi competente internațional să se pronunțe pe fond (Henrich, în Born, Unterhaltsrecht [64. EL, Stand Okt 2023] Kap 33, punctul 2).

- 51 Dacă este necesar, o procedură de măsuri provizorii poate fi de asemenea suspendată în temeiul articolului 13 din Regulamentul nr. 4/2009 în cazul în care pare a fi mai rezonabil ca măsura (provizorie) să fie dispusă de instanța care judecă fondul cauzei (Hausmann, în Hausmann, Internationales und Europäisches Familienrecht³ [2024] C. Unterhaltssachen, punctul 312).
- 52 **4.4.** În concluzie, nu este clarificată problema dacă cererea de măsuri asigurătorii potrivit articolului 14 poate fi introdusă la alegere la oricare dintre (așa-numitele) instanțe (fictive) de la articolul 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009.

5. Cu privire la a patra întrebare: competența determinată de calitatea de instanță de fond în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 4/2009 în pofida suspendării procedurii principale în conformitate cu articolul 12 din același regulament

- 53 **5.1.** Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru), sesizat de minori cu o cerere de măsuri provizorii, a fost sesizat anterior de ei cu o cerere pe fond. Această procedură de fond este însă întreruptă de mai mulți ani în așteptarea unei decizii privind competența din partea Tribunalului Regional din Cracovia.
- 54 **5.2.** Tocmai într-un astfel de caz se ridică deci problema dacă nu toate instanțele competente fictiv prevăzute la articolul 3 și următoarele din Regulamentul nr. 4/2009, cel puțin o instanță sesizată cu fondul cauzei poate fi „[instanța dintr-un alt stat membru competentă să judece cauza pe fond în temeiul prezentului regulament]” în sensul articolului 14 din Regulamentul nr. 4/2009 și atunci când și-a suspendat procedura ca urmare a introducerii unei cereri pe fond în fața unei alte instanțe, iar prima instanță sesizată nu s-a pronunțat încă asupra competenței.

6. Cu privire la a cincea întrebare: competența internațională pentru încuviințarea măsurilor provizorii în temeiul articolului 14 coroborat cu dreptul național

- 55 **6.1.** În conformitate cu dreptul național, pentru stabilirea întreținerii provizorii datorate minorilor de părinți este competentă instanța care judecă fondul cauzei la momentul introducerii primei cereri [articolul 387 alineatul (1) din EO].

- 56 Potrivit jurisprudenței austriece referitoare la spețe naționale, este suficient în această privință dacă se introduce o cerere introductivă la o instanță din țară și dacă nu este respinsă *in limine* (RS0005066; a se vedea cu privire la cerința introducerii cererii la o instanță din țară hotărârea 6 Ob 142/19d [punctul 2]), fără a fi necesar să existe nici măcar un litigiu pendinte (RS0005090). Aceste cerințe minime sunt îndeplinite în speță în procedura în cauza 83 Pu 137/21y de pe rolul Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru), deși este suspendată în prezent.
- 57 **6.2.** Majoritatea autorilor din spațiul germanofon consideră, în lumina jurisprudenței Curții referitoare la Convenția privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială și la Regulamentul Bruxelles 1a (C-391/95, van Uden; C-125/79, Denilauler/S. N. C. Couchet Frères), că o normă națională de competență nu este suficientă în sine pentru a include în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 4/2009 competența instanțelor naționale de a soluționa cererile de măsuri provizorii. Se arată că este în plus necesar să existe o legătură reală între măsura solicitată și competența teritorială (Andrae, în Rauscher, EuZPR/EuIPR⁴ IV art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 13; Fuchs, în Gitschthaler, Internationales Familienrecht art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 8; Weber, în Neumayr/Geroldinger Internationales Familienrecht art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 9; Hausmann, în Hausmann, Internationales und Europäisches Familienrecht³⁷ [2024] C. Unterhaltssachen, punctul 308; Reuß, în Geimer/Schütze, Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen [ediția a 66-a, ianuarie 2023], art. 12 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 9). Prin cerința privind legătura reală se garantează existența unei legături strânse dintre for și măsura provizorie și se asigură o protecție minimă a adversarului petentului care nu poate fi acționat în justiție în toate statele membre (doar) în temeiul ordinilor lor juridice, ci numai în statele membre față de care există o proximitate specială pentru luarea măsurilor provizorii (Simotta/Garber, în Fasching/Konecny³ art. 35 EuGVVO, punctul 126 și 1).
- 58 Cerința legăturii reale este în orice caz îndeplinită când punerea în executare în țară poate avea un rezultat pozitiv (Fuchs, în Gitschthaler, Internationales Familienrecht art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 8; Weber, în Neumayr/Geroldinger, Internationales Familienrecht art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 9). În cazul în care măsura provizorie se referă la o creanță, legătura reală există atunci când competența internațională este determinată de domiciliul, sediul sau reședința obișnuită a terțului poprit (a se vedea de asemenea Weber, în Mayer, Europäisches Zivilverfahrensrecht² [2023], punctul 6.269; Weber, în Neumayr/Geroldinger, Internationales Zivilverfahrensrecht [2022] art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 9; Simotta/Garber, în Fasching/Konecny³ [2022] art. 35 EuGVVO, punctul 127 și urm. și referințele citate).
- 59 **6.3.** Unii autori critică criteriul legăturii reale considerând că acesta cauzează probleme în sensul că este dificil de definit (Geimer/Schütze, Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen [ediția a 66-a, ianuarie 2023], art. 12

din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 9 cu trimitere la Heinze, Max Planck Private Law Research Paper No. 11/5 2011, punctele 30 și 31).

- 60 De aceea și Comisia Europeană s-a opus prevederii cerinței referitoare la legătura reală (Comisia Europeană COM [2009] 175, 9). În schimb, ea pledează pentru aplicarea prin analogie a articolului 20 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1347/2000, astfel încât măsurile din alt stat decât statul instanței de fond își pierd valabilitatea imediat ce instanța competentă pe fond a luat măsurile pe care le consideră adecvate (COM [2009] 175, 8; a se vedea de asemenea Fucik, în Fasching/Konecny³ [2010] art. 14 din Regulamentul nr. 4/2009, punctul 4, și Andrae, în Rauscher, EuZPR [2010] art. 14 EG-UntVO, punctul 10, care este de acord cu aplicarea prin analogie în cazul în care există două ordonanțe de măsuri asigurătorii).
- 61 **6.4.** Aspectul dacă în prezenta procedură există o legătură reală între întreținerea provizorie solicitată și competența teritorială în sensul celor de mai sus nu poate fi apreciat în mod fiabil pe baza situație de fapt stabilite până în prezent. Lipsesc în special constatări privind bunurile din Austria ale pârâtului care pot fi executate silit.
- 62 Anularea hotărârii de către Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă) în vederea completării constatărilor privind situația de fapt de către prima instanță presupune însă clarificarea chestiunii dacă legătura reală dintre măsura solicitată și competența teritorială este într-adevăr o condiție pentru stabilirea competenței în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 4/2009 coroborat cu dispozițiile naționale. În caz afirmativ, ar fi necesar să se analizeze dacă această legătură reală poate fi reținută în speță și pe baza altor elemente de fapt (de exemplu, domiciliul minorului reclamant; existența unei proceduri de fond suspendate; domiciliul pârâtului la momentul deschiderii procedurii principale în cauza 83 Pu 137/21y).

7. Cu privire la a șasea întrebare: relevanța înfățișării tatălui în procedura din Austria privind întreținerea provizorie datorată soțului

- 63 **7.1.** În fine, situația de fapt care trebuie apreciată în speță are și următoarea particularitate: nu doar cei doi minori, ci și mama a introdus o cerere de întreținere provizorie la Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru). Este vorba despre o procedură separată în cauza 83 C 5/22g, deoarece dreptul la întreținere al soțului se invocă în Austria în procedură contencioasă, în timp ce întreținerea minorului trebuie invocată în procedură necontencioasă.
- 64 Tatăl s-a înfățișat fără a contesta cererea mamei, astfel încât Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă) a apreciat în cele din urmă în cauza 4 Ob 151/23v (iFamZ 2023/262 [Fucik]) că Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Tribunalul Districtual din Viena Centru) este competent să ia o măsură provizorie de recunoaștere a dreptului la întreținere al soțului în temeiul articolului 5 din Regulamentul nr. 4/2009.

- 65 7.2. Ținând seama de interpretarea extinsă din dreptul Uniunii a identității de părți, de obiect și de cauză, se pune problema dacă înfățișarea este importantă și în privința competenței internaționale pentru luarea unei măsuri provizorii de recunoaștere a întreținerii provizorii pentru cei doi minori, cu atât mai mult cu cât posibila litispendență a cererilor de întreținere ale minorilor rezultă numai din faptul că este pendinte o procedură având ca obiect divorțul părinților.

Cu privire la punctul II. Întreruperea procedurii:

- 66 [omissis]

DOCUMENT DE LUCRU